

Rigsdagstidende.

1850. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 316.

81de Møde.

Torsdagen den 23de Mai.

(Fortf.)

Indenrigsministeren: Det forholder sig aldeles rigtigt som den ærede Ordfører anførte, at det paa de fleste Steder, hvor man har oprettet Creditforeninger ikke har været muligt at gjøre dem tilgængelige for de egentlige mindre Eiendomsbesiddere, men at de for største Delen ere blevne indskrænkede til de større, hvortilmod det, hvad de mindre Eiendomsbesiddere angaaer, har været lettere at forskaffe dem Hjælp igjennem Laanekasserne. Imidlertid er det en Selsfølge, at saadanne Laanekasser ogsaa kunne oprettes i andre Dismeed end det, som er blevet nævnt af den ærede Ordfører og de behøve paa ingen Maade at begrænses af det Formaal alene, at de oprettes for at lette Overgangen fra Fæste til Selveiendom. Det forekommer mig, at disse Laanekasser staae meget nærmere den Analogie, som blev anvendt af en æret Rigsdagsmand for Kjøbenhavn, idet han nævnte Creditkassen for Huseierne i Kjøbenhavn, end de egentlige Creditforeninger. Der er en væsentlig Forskjel mellem de egentlige Creditforeninger og Laanekasserne, idet Debitorerne ved de egentlige Creditforeninger tillige ere Interessenter i den hele Institution, men ved Laanekasserne staae Debitorerne ikke i noget andet Forhold til Institutionen end i det Forhold enhver Debitor staaer til sin Creditor. Af denne Forskjel følge adskillige Conseqventser, som ogsaa ere blevne tagne tilfølgende ved Udvalgets Forslag, saaledes som det foreligger. Der er nemlig ikke den Grund til at indskrænke Laanekasserne ved at begrænse deres Omfang til visse Egne inden saa snævre Grændser, som der er ved Creditforeningerne, og denne Betingelse er derfor bortfalden. Det forekommer mig imidlertid noget tvivlsomt, om det

ærede Udvalg har udstract de Conseqventser, som følge af Forskjellen, saavdt som det kunde være ønskeligt. Saaledes forekommer den Betegnelse, som er brugt i Paragraphen: „Laanekasser mellem danske Grundeiere“, mig at være en Reminiscents af Interessentskabsforholdet og jeg maa finde, at det vilde være correctere naar det kom til at hedde: „Laanekasser til Ublaas til danske Grundeiere“, thi der er egentligt ikke noget Baand mellem de enkelte Grundeiere, som modtage Laan af saadanne Laanekasser. Endelig troer jeg ogsaa, at det er nødvendigt at udtale, at de Laan, som ydes af Laanekasserne skulle, naar de Begunstigelses, som ere bibeholdt, ogsaa skulle finde Sted for denne Institution, nødvendig gives paa første Prioritet. Det er vistnok mindre nødvendigt for Creditforeningerne, fordi jeg antager, at det følger af deres Natur, at Interessenterne maage have den fulde Eiendom, hvormed de indtræde i Foreningen, til frie Disposition, men her, hvor Forholdet er et almindeligt Gjældsforhold, maa det vistnok bestemt siges, at disse Laanekassers Midler skulle ublaases paa første Prioritet. Ved Kasser af denne Natur er det vistnok tvivlsomt om der er saa stor Opfordring til at vedligeholde og kræve Amortisationen, som ved de egentlige Creditforeninger. Imidlertid er det jo altid noget, som vil bidrage til Institutionens Soliditet, naar det bibeholdes, saaledes som er foreslaaet, og det kan da ikkun ansees for ønskeligt. En Følge af Forskjellen er ogsaa den, at naar Betingelserne under Lit. c overføres paa Laanekasserne og det saaledes kommer til at hedde om disse, at der ikke maa circulere et større Beløb af Gjældsforfrivninger mod Foreningen end det Beløb af Interessenternes Panteobligationer, som denne eier, maa det her forståes om Beløbet af Debitorernes Panteobligationer. Naar man fastholder, at Amortisationen er en yderligere Betryggelse, som her ved dette Lov-